

є) назви рослин та їхніх частини: *трава, нива, хліб* (в значенні «зерно»), *гречка, конопля, морква, боби, верба, піль, корінь, соломинка, сосна, кущ, дерево* тощо: *ховатися в кущах*;

ж) назви конкретних та абстрактних явищ, що не піддаються систематизації: *середина, кроки, кулак, жменя, крапля, градус, пуста, порожнє, рана, слизьке, манівці, мандри, торг, течія, хід, взір, вигляд, танець, безриб'я, сльози, сухе, крапля, життя, відшиб, вихід, вхід, корка: зависати на середині*.

Лексеми-соматизми відображають мікросвіт людини, центральне місце в якому посідає сам суб'єкт цього світу, тобто людина. Антропоцентризм лексем цієї групи є експлікованим. Слова другої групи переважно відображають існування людини у просторі, тому антропоцентризм у них виражається імпліцитно. У цьому випадку людина є і об'єктом, і локалізованим простором одночасно.

Лексеми неспеціалізованої семантики виявляють різний ступінь продуктивності у процесах фразеотворення.

УДК 81'373

ТЕЛЕСКОПІЯ ЯК СПОСІБ ПОБУДОВИ НЕОЛОГІЗМІВ В ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРІ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

О. О. Ситенко

Одним із способів утворення неологізмів є телескопізми. Під телескопією розуміється процес, при якому нове слово виникає з злиття повної основи одного слова з скороченою основою іншого або ж з злиття скорочених основ двох слів. Значення такого нового слова в більшості випадків містить сумарне значення обох своїх складових. Іноді це сумарне значення складається з суми повного лексичного значення першого або другого компонента і граматичного значення іншого. Однак такі випадки не дуже поширені, а тому не викликають особливого інтересу [2, с. 77].

Слова, утворені шляхом телескопії, називаються телескопічними словами або телескопізмами.

Багато телескопізмів носять тільки ситуативний характер і тому не фіксуються в словниках. Особливістю телескопізмів є їхня залежність від контексту, так як значення більшості з цих слів неможливо визначити поза того чи іншого контексту.

Телескопічний спосіб словотворення – досить молодий в англійській мові, фактично він почав активно діяти в ХХ столітті [3, с. 146].

Найбільш продуктивними моделями телескопії є такі, як:

а) $ab + cd > ab / cd$ (складання першого і другого слів):

gene + politics > genopolitics ‘вивчення генетичної основи політичних дій і відносин’;

б) $ab + cd > ac$ (поєднання початкового фрагмента першого слова з початковим фрагментом другого слова):

sneaker + network > sneaknet ‘передача файлів з одного комп'ютера на інший з використанням гнучкого диска або іншого знімного носія’;

ubiquitous + computing > ubi-comp ‘комп'ютерна модель, в якій інформаційні технології легко інтегруються в об'єкти і види діяльності, які люди використовують у своєму повсякденному житті’;

education + punk > edupunk ‘рух за реформи в освіті, який виступає проти традиційних навчальних інструментів, за інтернет-навчання та використання інших високотехнологічних методів та засобів’;

selfie + feet > selfieet ‘фотографія взуття або босих ніг’.

c) ab + cd > ad (поєднання початкового фрагмента першого слова з кінцевим фрагментом другого слова):

mind + broadcasting > mindcasting ‘публікація серії повідомлень, що відображають поточні думки, ідеї, пристрасті, спостереження та інші інтелектуальні інтереси’;

rajama + Mujahadeen > rajamahadeen ‘блогери, які виявляють помилки, допущені традиційними засобами масової інформації; люди, діяльність яких складається виключно з електронних листів і онлайн-повідомлень’;

Twitter + meetup > Tweetup ‘зустріч в реальному світі двох або більше людей, які знають один одного через онлайн-сервіс Twitter’;

civil + dialogue > civilogue ‘діалог в мережі, в якому учасники уникають образ, особистих нападок і негативних узагальнень’;

smoking + texting > smexting ‘відправлення текстових повідомлень під час перекуру’;

d) ab + cd + ce > ace / ade (поєднання початкового фрагмента першого слова з початковим / кінцевим фрагментом другого слова і третім словом або його фрагментом):

cyberspace + urban + myth > cyburban myth ‘поширена історія ЗМІ про Інтернет, в якій практично все вигадка’;

social + location (or local) + mobile > SoLoMo ‘додатки для мобільних телефонів, які об’єднують соціальні мережі і дані про місцезнаходження’.

Компактність і лаконічність телескопічних слів, які прискорюють темп мови без шкоди для її логіко- і ефективно-комунікативної функції, сприяють подальшому розширенню сфери дії телескопічного способу словотворення в сучасній англійській мові. Дослідники телескопії відзначають її поширення в багатьох європейських мовах і вважають, що вона перетворюється в цих мовах в словотвірні універсалії в результаті тенденції до універсалізації та раціоналізації [1, с. 18].

Література

1. Кулинич М. А. Телескопное словообразование как источник неологизмов. Системные связи в лексике и грамматике германских языков. Самара, 2011. С. 65–71.
2. Омельченко Л. Ф. Телескопійні слова сучасної англійської мови та їх структурно-семантична характеристика. *Збірник Львівського університету. Іноземна філологія*. Л., 2013. Вип. 15. С.76–83.
3. Попова Т. В. Русская неология и неография. Екатеринбург, 2015. 96 с.
4. Neologisms – a Dictionary of Findable Words and Phrases. URL : <http://pages.zoom.co.uk/leveridge/dictionary.html>.

УДК 81’44:81’37(811.111+8111.161.2)

КАУЗАТИВНІ КОНСТРУКЦІЇ З КОНКРЕТИЗАЦІЄЮ СЕМАНТИКИ ОБ’ЄКТА КАУЗАТИВНОЇ СИТУАЦІЇ-ЧАСТИНИ ТІЛА (на матеріалі англійської та української мов)

В. М. Соколова

1. Каузативність – це лінгвістична категорія, яка властива дієсловам і відображає причинно-наслідковий зв’язок між подіями, фактами та станами [2:12]. Термін «каузативна ситуація» (далі КС) є базовим поняттям категорії каузативності. Ця ситуація має складатися мінімум з двох мікроситуацій, які пов’язані між собою причинно-наслідковим зв’язком. Базову каузативну ситуацію можна представити наступною формулою тлумачення: «Х дією v_1 каузує Y виконувати дію / бути у стані v_2 », де Х – каузатор, Y – каузат [2: 12].